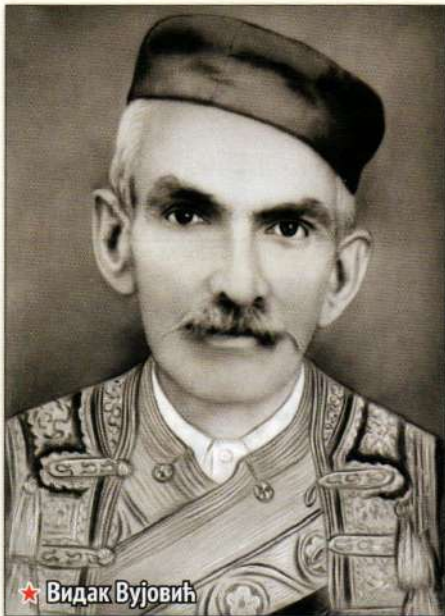

ФАМИЛИЈА РАТНОМ СЛАВОМ ОВЈЕНЧАНА

★ Видак Вујовић

Ратовао је Видак Горчинов Вујовић у два Балканска и Првом свјетском рату. У Брегалничкој крвавој ботрби остало је запамћено да је сам заробио посаду бугарског митраљеза дотјеравши их на товарену оружјем и муницијом. Као борац Чевско-бјеличког батаљона славне Катунске бригаде бранио је Ловћен 1916. године и током ратних година учествовао

у свим њеним борбама до тренутка тешког рањавања.

Након тога за Црну Гору неславно завршеног Великог рата, као ратни војни инвалид повукао се на своје Чево где се скупио и формирао породицу са стопаницом Љубицом, одивом Перовића из Пјешиваца.

Губитак државне независности, велики број жртава и емиграција родољуба, урушавање националног достојанства, сиромаштво и малтретирање од стране нове власти, карактеришу мучан живот у Црној Гори у периоду између два свјетска рата, који је био тежи од крвавих ратних година. Понижења и честа привођења у затвор Богданов крај на Цетињу трпјели су чевски Вујовићи, старци и ратни инвалиди, међу њима и Видак. Полиција „ујединитеља“ је упорно тражила информације о кретањима и положају неког од десеторице комита из њиховог братства, посебно легендарног бастадуре Маја Бајова Вујовића (1892–1925).

И поред сурових животних услова и умирања новорођене ћеце Видак и Љубица су изродили бројно потомство, седам синова и три шћери.

Године „мира који је био грђи од рата“ су пролазиле и стасавале су нове генерације горштака спремно чекајући тренутак

★ У аналима црногорске ратне историје мјесто за поштовање и дивљење припада фамилији Видака Горчинова Вујовића из Убала Чевских. Пут у бесмртност, историју и легенду те поносне катунске куће поплочан је херојством и жртвама датим за слободу своје домовине.

када ће у њиховим рукама прослављено црногорско оружје обасјати новим сјајем. Јулско свитање слободе 1941. године дочекало је у кућу Вујовића 8 мушких глава. Отац Видак, ратни војни инвалид, и најмлађи син 11-годишњи Ђорђије су остали да чувају кућну огњиште, а шесторица синова су кренули да са пушком у руци освајају слободу за нову Југославију и у њој нову, признату и равноправну Црну Гору.

И онако како им племе и кућа то дају ови млади витезови су 13. јула 1941. године стали на Чеву у прве редове Народоослободилачке борбе и кренули на свој пут у легенду. Током револуције и борбених операција нијесу се штеђели и четворица браће Вујовић су животима платили своју жудњу за слободом.

Први је у Бјелицама погинуо Павле борац Убаљске партизанске чете. Изгубио је живот у 24 години у акцији против домаћих непријатеља. Четири мјесеца касније, 6. маја 1942, у Бијелим Пољанама је рањен његов брат близанац Петар.

★ Славна браћа – лучоноше слободе

★ Први дани поратни

Мјесец дана је ношен од положаја до положаја док није преминуо у Дубочкама у Бањанима.

Њихов брат Шпиро са Ловћенским батаљоном учествовао је у борби за ослобађање Пљеваља у којој је чудом неким преживио пошто му је минобачкачка граната преполовила пушку пред очима. Након тога био је у саставу Прве пролетерске бригаде као борац Првог црногорског (Ловћенског) батаљона. У фебруару 1943. године на Неретви за вријеме борбе за спашавање болнице са 4.000 рањеника, вод којим је командовао добио је задатак да затвори један од најосетљивијих правца који је водио према Коњицу. Вод од 20 бораца је један период успјешно одолијевао нападима Њемаца на Иван планини, а онда је процијенивши да без блиске

борбе неће моћи зауставити непријатеља Шпиро наредио јуриш. У том нападу покошен рафалима смртно је рањен, али је вод извршио задатак и Њемци нијесу успјели да дођу до рањеника. Шпиро Вујовић је 1951. године проглашен за Народног хероја. Његови посмртни остаци почивају у крипти Споменика партизану – борцу на Горици више Подгорице.

Само неколико дана послје Шпирове погибије и Илија четврти син Видака Горчинова Вујовића положио је живот на олтару револуције. Ратовао је у саставу легендарне Четврте црногорске пролетерске бригаде заједно са братом Савом. Био је најстарији од браће, погинуо је у 28-ој години у чувеном боју на Вилића – Гувну.

Пише:
Ненад Стевовић

Од шесторице браће Вујовић преживјели су двојица, Новак успјешни позадински радник и ратни секретар СКОЈ-

-а, и Саво који је првоборац постао са 17 година и прошао ратни пут од борца до команданта батаљона. Ратовао у Ловћенском партизанском одреду, батаљону „Царев Лаз“ и од формирања до ослобођења у никад пораженој Четвртој црногорској пролетерској бригади. Учествовао је у оба ратна упада Четврте црногорске у Црну Гору, августа 1943. године као командант одреда у ослобађању Колашина и септембра 1944. као командант батаљона у ослобађању Никшића. Саво Вујовић је умро је 1992. године у Сремским Карловцима у чину пуковника ЈНА. Носилац је „Споменице 1941.“

Након завршетка Другог свјетског рата старина Видак и већ обољела Љубица са синовима Новаком и Ђорђијем и шћерима Машом, Милушом и Милицом кренули су путем обећаног бољег живота за Војводину. У зиму 1945. године стигли су „возом без возног реда“ у варош Секић коме Црногоци промијенише име у Ловћенац да их подсјећа на стари крај. Љубица је умрла неколико мјесеци касније, на празник Благовијести 1946. године.

У Београду је у децембру 1951. године Јосип Броз Тито уручио Видаку Вујовићу за сина Шпира орден Народног хероја и са изразима поштовања му се обратио рекавши да је мало родитеља који су за слободу дали такве јунаке као што су били Петар, Павле, Илија и Шпиро. Стари ратник је скромно одговорио да је за освајање слободе дао четворицу, а ако ту слободу буде требало бранити даће и осталу тројицу.

Видак Вујовић је умро 1956. године у Ловћенцу где је и сахрањен. Потомци су посмртне остатке од њега и супруге Љубице пренијели 1983. године у Црну Гору да почивају са синовима Петром и Павлом у заједничкој гробници у родном Чеву.

У култури сјећања се огледа степен културе и историјске зрелости једног народа. Ови редови су подсјећање на јуначко вријеме црногорске историје и израз поштовања према једној страдалничкој фамилији. Заслужили су браћа Вујовић да једна од улица или установа у Црној Гори понесе њихово име. Тако ће бити задржани у колективно сјећање нашег народа. Због оних који су били јуче, због нас данас, а посебно због оних који ће доћи сјутра.

